

Plan mot kränkande behandling

Vapelskogens förskola

Ansvarig: Susanne Berggren och Maria Dahl

Gäller 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Syfte med plan mot kränkande behandling är att barn ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det råder att absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder hos barnet eller någon som barnet har anknytning till eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Så står det i läroplanen för förskolan Lpfö 18 och det är också vårt uppdrag via Sundsvalls kommuns vision; Vi gör det goda livet möjligt och Barn och Utbildnings vision; Alltid bästa möte för fortsatt lärande, att verka för att förskolan präglas av respekt och ansvarstagande.

2. Vision och arbetssätt

På Vapelskogens förskola ska det råda ett öppet och accepterande förhållningssätt där alla respekteras. Alla barn har rätt att bli behandlade för att bli sitt bästa jag. Personalens uppgift är att i en trygg miljö ge barnen förutsättningar till att deras självkänsla växer. Det ingår i varje personals uppdrag att främja barns rättigheter och möjligheter, förebygga, förhindra och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, men även att åtgärda och följa upp trakasserier och kränkande behandling.

På vår förskola visar vi varandra respekt och tänker på att vi är förebilder. Vi som arbetar här har alla ansvar och vi uppmuntrar varandra till kamratligt och respektfullt beteende. Vi hjälper barnen att förstå hur konflikter kan uppstå och hur man kan lösa dem. Alla barn och vuxna ska känna sig trygga och känna glädje över att gå till förskolan.

3. Kartläggning av risker

Inom dessa begrepp/områden nedan har vi på Vapelskogens förskola kartlagt att det kan finnas risk för att kränkning och diskriminering kan uppstå. Därför vill vi nu lyfta fram dessa områden för att visa på hur vi kan jobba förebyggande för att minimera dessa risker.

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Ojämlighet	Vi har vid APT lyft att förebyggande arbete emot ojämlikhet är en grundpelare i vår verksamhet och vill därför synliggöra risken där det kan ske. Vid bemötande och vilka material vi har i verksamheten,	Olika bemötande av barn beroende av kön, hudfärg och funktionsvariation.
Otrygga barn	Vid toalettbesök, klädbyten och vid konflikthantering	Att arbeta med barnens integritet

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Arbete med jämställdhetsfrågor med barnen.	Vi uppmärksammar inte eller påtalar sådant som kan stärka stereotypa könsmonster. Allt material och alla lekar är för alla barn. Allas lika värde är något vi ständigt arbetar utifrån.	Barnkonventionen har genomsyrat hela verksamheten. Vi använder oss av böcker och projektorn/filmer.
Gårdprojektet	Det har blivit mindre konflikter och pedagogerna har bättre kontroll vad som händer på gården.	Pedagogerna har ansvarsområden på gården för att alltid finnas i närheten och kan stötta barnen när konflikt uppstår.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Att få trygga barn och vårdnadshavare	Skapa trygga relationer till både barn och vårdnadshavare. Detta genom bland annat utvecklingssamtal, innehållsrika samtal och god information vid hämtning och lämning. För att skapa en trygg relation till barnen kommer vi utgå ifrån anknytningsmetoden, som i det stora hela	Blir vårdnadshavarna trygga speglas det över till barnen. Vid blöjbyten och toalettbesök ansvarar ordinarie personal samt vuxna som barnen har knutit an till. Blöjbyten och toalett görs avskilt från andra barn och vuxna. Klädbyten där kropp exponeras utförs i största möjliga mån avskilt från andra barn och vuxna. Vi vuxna för	Med hjälp av kartläggning och barnintervjuer. Regelbundna samtal under året sker tillsammans med specialpedagog där vi vill synliggöra alla barn.

	handlar om att skapa en stark relation till barnen	dialog med barnet och berättar vad som ska hända. Barnet har rätt att välja en vuxen som den är trygg med vid dessa moment.	
Skapa samsyn bland pedagogerna	Vi pratar och reflekterar kring värdegrundsfrågor under gemensamma träffar såsom APT och ALL möten. Vi kommer att koppla ihop detta arbete med de kvalitetsindikatorerna som finns i Sundsvalls kommun.	Att vårt förhållningssätt ska speglas över på barnen och varandra.	Uppföljning kommer ske via APT samt reflektionstid.

6. Delaktighet

Personalen har varit fullt delaktiga i framställandet av planen, genom diskussioner på APT och ALL möten där vi tillsammans synliggjort vad vi tycker är viktigast i arbetet gentemot kränkningar och dylikt.

Barnens inflytande har tagits tillvara genom regelbundna samtal kring till exempel kompassolen, under samlingar och i den dagliga verksamheten.

7. Förankring

Vårdnadshavare tar del av vår plan mot kränkande behandlingar genom att vi informerar vid utvecklingssamtal. Det finns ett exemplar i varje hall där vårdnadshavare har tillgång att läsa.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar en pedagog/rektor.
2. Pedagog kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsamt anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan barn och elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

